

Attention à ne pas trahir ses hôtes ; ils pourraient être victimes de profiteurs.

Les trois exceptions

Le droit au mensonge

Le Talmud rapporte qu'en certaines circonstances, il est autorisé voire recommandé de dissimuler la vérité.

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא כג:

בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במלייהו: במסכת, ובפוריא, ובאושפיזא רש"י

במסכת - יש בידך מסכת פלוני סדורה בגירסא או לאו, ואף על גב שסדורה היא לו - יאמר לו לאו, ומדת ענוה היא
בפוריא - שימשת מטתך, יאמר לאו, מדת צניעות הוא
באושפיזא - שאלוהו על אושפיזו אם קבלו בסבר פנים יפות, ואמר לאו - מדה טובה היא, כדי שלא יקפצו בו בני אדם שאינן מהוגנין לבא תמיד עליו, ויכלו את ממונו

תוספות

באושפיזא - אם שאלוהו אם קבלוהו בסבר פנים יפות יאמר לא כדפירש רש"י דאמרינן בערכין (דף טז.) מברך רעהו בקול גדול בבקר השכם בערב קללה תחשב לו וא"ת והא אמרינן בברכות (דף נח.) אורח טוב אומר כל מה שטרח בעל הבית לא טרח אלא בשבילי וי"ל דהתם מיירי בין בני אדם מהוגנים והכא בין בני אדם שאינם מהוגנים

Talmud de Babylone, traité Baba Metsia 23b

Un Sage a l'habitude de modifier l'exacte vérité sur trois sujets: l'étude, la vie intime, l'hospitalité qu'on lui a faite.

Commentaire de Rachi

L'étude – Connais-tu bien tel traité? Même s'il le connaît il doit répondre non par humilité.

La vie intime – As-tu eu une relation sexuelle? Il doit répondre par la négative par pudeur.

L'hospitalité – Si on lui a demandé s'il a été reçu convenablement et qu'il a répondu "non", c'est un bon comportement. Les profiteurs éviteront alors la maison de cet hôte et ne lui occasionneront pas de perte.

Commentaire de Tosfot

L'hospitalité – Pourtant le Talmud enseigne dans le traité Bera'hot qu'un bon invité doit dire: "tout ce que mon hôte s'est fatigué à préparer, il ne l'a fait qu'en mon honneur"?

On parle d'un cas où l'on s'adresse à des profiteurs. C'est pourquoi on doit prendre ces précautions verbales.